

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

Віце-прем'єр-міністру з питань
європейської та євроатлантичної
інтеграції України - Міністру
юстиції України
Ользі СТЕФАНІШИНІЙ

Міністерству захисту довкілля та
природних ресурсів України
(до відома)

Державній екологічній інспекції
України (до відома)

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України

«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 13, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини виявлені порушення прав людини у діяльності Закарпатської міської медичної частини № 9 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях (далі – медична частина).

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з
прав людини
№17270.2/24/53 від 10.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 10.12.2024 20:41
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на охорону здоров'я, гуманне ставлення до них, та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час планового відвідування 05.08.2024 медичної частини виявлені факти порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо їх усунення, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

Під час відвідування групою НПМ встановлено, що ув'язненим особам не забезпечено вільного доступу до лікарів медичної частини. Зокрема ув'язнені, які потребують зустрічі з лікарем та перебувають у камерних приміщеннях разом з іншими особами, щоденно записуються медичним працівником у Журналі попереднього запису на амбулаторний прийом у медичній частині (далі – Журнал попереднього запису), однак на прийом до лікаря не потрапляють.

Водночас у ході вивчення медичної документації засуджених та ув'язнених осіб, які відповідно до записів у Журналі попереднього запису отримували медичну допомогу у лікарів медичної частини, встановлено, що у їх медичних картах амбулаторного хворого (форма № 025/о) відсутні відповідні записи про надання медичної допомоги, що порушує вимоги наказу Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ) від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації» (далі – наказ МОЗ від 14.02.2012 №110).

Медичні журнали ведуться з порушенням вимог Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 15.08.2014 № 1348/5/572 (далі – Порядок). Так, амбулаторний прийом засуджених та ув'язнених здійснюється за попереднім записом, однак у Журналі попереднього запису не заповнені відповідні графи, порушена нумерація сторінок (фото 3,4). Журнал обліку фактів виявлених тілесних ушкоджень у засуджених та ув'язнених осіб, які перебувають під вартою в УВП №9, не відповідає формі, визначеній додатком 3 до Порядку.

Вказані факти свідчать про порушення права засуджених та ув'язнених осіб на отримання кваліфікованої медичної допомоги, відповідно до статті 6 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

У медичній документації відсутні підписані інформовані добровільні згоди на обстеження та лікування, що порушує вимоги наказу МОЗ від 14.02.2012 №110,

зокрема Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування, та не підтверджує ознайомлення пацієнта з інформацією про характер, мету, орієнтовну тривалість діагностично-лікувального процесу, про можливі несприятливі наслідки під час його проведення, необхідність дотримання визначеного лікарем режиму в процесі лікування, ймовірний перебіг захворювання та наслідки у разі відмови від лікування.

Під час конфіденційного спілкування із засудженим К., останній повідомив, що він має діагностоване хронічне захворювання, відповідно до якого лікуючим лікарем призначений лікарський засіб «Сульфасалазин». Водночас понад 2 роки медичною частиною не вживалися заходи щодо забезпечення засудженого К. зазначеним лікарським засобом, що призводить до порушення його права на охорону здоров'я.

Лікарі медичної частини позбавлені доступу до електронної системи охорони здоров'я, що призводить до неможливості створення, внесення, перегляду та обміну рецептами, направленнями, медичними записами, електронними медичними картами пацієнтів, іншою інформацією та документами. Відсутність доступу лікарів до інформації стосовно здоров'я засуджених та ув'язнених осіб до потрапляння в установи Державної кримінально-виконавчої служби ускладнює процес надання належної медичної допомоги.

Через відсутність кабінету лікаря-гінеколога обстеження зазначеним спеціалістом проводиться у прохідному приміщенні (коридорі), що не забезпечує конфіденційності пацієнта під час медичного огляду та суперечить статті 286 Цивільного кодексу України та статті 39-1 Закону України «Основ законодавства України про охорону здоров'я»: фізична особа (пацієнт) має право на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, а також про відомості, одержані при її медичному обстеженні. Крім того, місце обстеження не облаштовано для проведення відповідних медичних оглядів.

За результатами відвідування медичної частини виявлено порушення природоохоронного законодавства, яке регулює питання зберігання, сортування та утилізацію медичних відходів.

У медичній частині наявний договір на утилізацію медичних відходів, які утворюються внаслідок медичного обслуговування засуджених та ув'язнених осіб, що перебувають в УВП №9. У порушення вимог «Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами», затверджених наказом МОЗ від 08.06.2015 № 325 (далі – Правила), встановлено, що медичні відходи категорії «В» зберігаються в господарчому приміщенні медичної частини, у ящиках та пластикових тарах, що є порушенням вимог розділу 10 Правил, яким встановлюються вимоги до таких приміщень.

У порушення вимог Державних будівельних норм України В.2.2 - 40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», у приміщенні медичної частини не створено умов доступності для маломобільних пацієнтів (відсутні пандуси, поручні, контрастне маркування сходових маршів тощо).

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до підпункту 2⁷ пункту 3 Положення про Міністерство юстиції

України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, Міністерство юстиції України забезпечує контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та узятих під варту осіб;

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Закарпатської міської медичної частини № 9 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях.

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування Закарпатської міської медичної частини № 9 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях на 11 арк.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Ганна Чижмар 097 431 41 73

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з
прав людини
№17270.2/24/53 від 10.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 10.12.2024 20:41
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400